

Stavebný dozor v podmienkach NDS

**(Prezentácia pri príležitosti konferencie –
„Konferencie dozorování Brno – 2019“)**

**Ing. Aleš Zvara
Národní dálničná společnost, a.s.**

Brno | 21.02.2019

Stavebný dozor v podmienkach NDS

OBSAH:

- Stavebný dozor - všeobecné ustanovenia
 - Zmluvné dojednania
 - História a súčasnosť
- Workshop o súťažiach na stavebný dozor
 - Riešenie zmien počas výstavby
- Plán verejného obstarávania

Stavebný dozor - legislatíva

- § 46b Zákona č. 50/1976 Zb.:

Osoba vykonávajúca SD:

- sleduje spôsob a postup uskutočňovania stavby tak, aby sa zaručila bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci, riadna inštalácia a prevádzka technického vybavenia na stavbe, odborné ukladanie stavebných výrobkov a hmôt, vhodnosť ich použitia a odborné ukladanie strojov a zariadení; sleduje vedenie stavebného denníka,
- zodpovedá za súlad priestorovej polohy s dokumentáciou stavby, za dodržanie všeobecných technických požiadaviek na výstavbu a spoluzodpovedá za dodržanie podmienok rozhodnutí vydaných na uskutočnenie stavby, najmä územného rozhodnutia a stavebného povolenia,

Stavebný dozor - legislatíva

- vplýva na odstránenie závad, ktoré na stavbe zistil; ak nemožno závady odstrániť v rámci výkonu stavebného dozoru, bezodkladne ich oznámi stavebnému úradu.

Funkcia stavebného dozoru nie je povinnosťou striktne určenou platnou legislatívou, okrem prípadov, keď stavebník realizuje jednoduchú stavbu svojpomocne a sám nemá oprávnenie na vedenie a uskutočňovanie stavieb.

Stavebný dozor - FIDIC

Stavebný dozor znamená osobu ustanovenú Objednávateľom na výkon funkcie Stavebného dozora pre účely Zmluvy a menovanú v Prílohe k ponuke, alebo inú osobu určenú podľa potreby Objednávateľom a oznámenú Zhotoviteľovi podľa podčlánku 3.4 (Výmena SD).

Personál Objednávateľa znamená Stavebný dozor, jeho asistentov podľa podčlánku 3.2 (Poverenie SD) a všetkých ostatných pracovníkov, robotníkov a ďalších zamestnancov SD a Objednávateľa, ako aj všetkých ostatných pracovníkov oznámených Zhotoviteľovi Objednávateľom alebo SD ako Personál Objednávateľa.

Konzultant je odborná právnická alebo fyzická osoba uvedená v Zmluve, ktorá je klientom zamestnaná za účelom poskytovania Služieb a právnych nástupcov konzultanta a jeho povolených zmocnencov.

Stavebný dozor - FIDIC

Tradičným spôsobom pri správe zákazky **je využitie** tzv. Správcu stavby/ stavebného dozora.

Výkon práv a povinností SD spočíva súčasne v 2 hlavných skupinách činností:

- 1. Zastupovanie objednávateľa** - zhotoviteľ môže považovať jednanie Správcu stavby za jednanie a pochybenie objednávateľa (povinnosti SD pri projektovom riadení a dozorovaní),
- 2. Vystupovanie ako 3. strana** - odborne spôsobilá neutrálna 3. strana, ktorá je pripravená k udržaniu spravodlivej rovnováhy medzi zhotoviteľom a objednávateľom (mediačná a odborná funkcia pre predchádzanie sporov).

Stavebný dozor podľa FIDIC-u je teda nielen pasívnym dozorom, ale predovšetkým:

- ✓ **projektovým manažérom** (zástupca objednávateľa),
- ✓ **dozorom kvality, nákladov a času** (zástupca objednávateľa),
- ✓ **mediátorom** (neutrálna pozícia),
- ✓ **expertom určujúcim riešenia** (neutrálna pozícia).

Stavebný dozor - NDS

Zmluva o poskytnutí služieb SD v podmienkach NDS:

Ciele Zmluvy a očakávané výsledky:

Dodávateľ a jeho personál poskytne Objednávateľovi služby - výkon činnosti SD pre projekt ... realizovaný v zmluvných podmienkach FIDIC na základe Zmluvy o poskytnutí služieb.

Cieľom poskytnutia služby v zmysle Zmluvy je administratívna, riadiaca a technická správa Zmluvy o Dielo, priebežná kontrola projektových a stavebných prác Zhotoviteľa, vykonávanie povinností a právomoci jemu ustanovených a definovaných v Zmluve, Zmluve o Dielo a zabezpečiť tak, že práce budú v súlade so Zmluvou o Dielo v požadovanej kvalite, v rámci Akceptovanej zmluvnej hodnoty a v Lehote výstavby.

Stavebný dozor - NDS

Riadenie projektu:

- **Projektový manažér - zamestnanec NDS**
- **Hlavný inžinier stavby - zamestnanec NDS**
- **Dohľad nad stavebným dozorom - zamestnanec NDS**
- **Stavebný dozor - externý zmluvný partner**

Stavebný dozor - NDS

Odborníci Dodávateľa:

Tím SD pozostáva z 2 kategórií odborníkov, tzv. „kľúčových“ a „neklúčových“.

Personálnu zostavu tímu dopĺňa tzv. „podporný technický a administratívny personál“.

Kľúčoví odborníci

- Vedúci tímu - kľúčový odborník č. 1
- Odborník na dopravné stavby
- Odborník na mosty
- Odborník na tunel

Stavebný dozor - NDS

Nekľúčoví odborníci

- Odborník na dopravné stavby
- Odborník na mosty
- Odborník na tunel (ražba + primár)
- Odborník na tunel (výstavba)
- Geológ
- Geotechnik
- Odborník na technologické a riadiace systémy
- Kvalitár
- Kvantitár
- Geodet
- Odborník na posudzovanie dokumentácie
- Environmentálny dozor
- Koordinátor bezpečnosti

Stavebný dozor - NDS

Nasadenie a pracovná doba odborníkov:

Dodávateľ musí uvažovať so zabezpečením dostatočného počtu odborníkov s odbornosťou komplexne pokrývajúcou poskytovanie služieb podľa ZMLUVY.

- **stála prítomnosť KO vrátane víkendov a sviatkov pre potreby riadenia projektu,**
- **prítomnosť NO podľa požiadaviek a potrieb stavby pri kontrole projektových a stavebných prác.**

Stavebný dozor - NDS

Povinnosti SD:

Výkon činnosti SD je rozdelený do jednotlivých etáp (pred, počas a po realizácii diela).

V rámci jednotlivých etáp sú Objednávateľom stanovené všeobecné povinnosti (kontrola dodržiavania noriem, predpisov a platnej legislatívy) ale aj špecifické činnosti, ktoré je dodávateľ povinný zabezpečiť / zabezpečovať počas trvania ZMLUVY (kontrola kvality, BOZP, dodržiavanie environmentálneho plánu stavby a pod.).

Stavebný dozor - NDS

Platby:

- Kontrolovať množstvá jednotlivých položiek a kvalitu vykonaných prác.
- Viesť samostatnú evidenciu o zistených a odsúhlasených rozdieloch medzi projektovanými a skutočne nameranými výmerami.
- Kontrolovať a odsúhlasiť vecnú a cenovú správnosť a úplnosť oceňovacích podkladov pre účely fakturácie predložených Zhotoviteľom a ich súlad so Zmluvou o Dielo a s prerokovanými a odsúhlasenými cenami.
- Vedúci tímu odsúhlasuje zadefinovanie vecnosti príslušnou projektovou dokumentáciou.
- Vedúci tímu odsúhlasuje Rozbor spotreby - potrebu množstva práce, druhovosti a nasadenia strojov, spotrebu materiálov uvedených v kalkulácií prípadne v rozbere ceny.
- Vyjadruje sa k cenovému dopadu navyše a nových prác.
- Určovať čiastky splatné Zhotoviteľovi v súlade so Zmluvou o Dielo.
- Kontrolovať vecnú a cenovú správnosť a úplnosť platobných dokladov Zhotoviteľa a ich súlad s podmienkami Zmluvy o Dielo.
- **Vydať Priebežné platobné potvrdenia v súlade s podmienkami FIDIC.**
- Zabezpečiť spôsob podpisovania dokumentov, Priebežných platobných potvrdení.

Stavebný dozor - NDS

Kontroľing NDS:

Odbor správy stavebného dozoru organizačne a administratívne riadi a zabezpečuje činnosť tímov SD na stavbách a sleduje plnenie zmlúv na výkon činnosti externého SD a kontroluje výkon jeho odbornej činnosti prostredníctvom dohľadu.

Dohľad nad stavebným dozorom je zamestnanec NDS poverený výkonom činnosti dohľadu nad odbornou činnosťou stavebnotechnického dozoru, zodpovedný za kontrolu plnenia podmienok Zmluvy o poskytnutí služieb stavebného dozoru.

Stavebný dozor - zhrnutie

Obsah a rozsah dozornej činnosti objednávateľa, ktorú možno kvalifikovať napríklad aj ako **technický dozor objednávateľa**, nestanovuje žiadna právna norma. Musí byť jednoznačne **dohodnutý v zmluvách**.

Dôležitejšie ako komu a akým spôsobom je SD podriadený je, či SD koná (a hlavne môže konať) podľa zásad, ktoré platia pre túto funkciu (zodpovednosť v rámci riadenia, odborný personál pri dozorovaní času, nákladov, kvality a určovaní spravodlivých riešení, schopnosť mediácie).

V súvislosti s problematikou kontroly stavby si treba uvedomiť potrebu stavebného dozoru ako osoby nestrannej a nezaujatej, ktorá je z pohľadu stavebníka zárukou kvality stavebného diela, jeho hospodárnej a ekonomicky efektívnej realizácie.

Platba dodávateľovi nie za prítomnosť SD na stavbe ale za jeho odbornú činnosť.

Stavebný dozor v podmienkach NDS - pôvodné znenia zmlúv

OSOBITNÉ ZMLUVNÉ PODMIENKY

Jednotlivé podčlánky Osobitných zmluvných podmienok upravujú alebo doplňujú Všeobecné zmluvné podmienky FIDIC.

Podčlánok 3.1 Povinnosti a právomoc Stavebného dozora

Na konci tohto podčlánku vložte:

Stavebný dozor musí získať písomný súhlas Objednávateľa pred uplatnením právomocí nasledovných podčlánkov a článku Zmluvných podmienok:

Stavebný dozor v podmienkach NDS - pôvodné znenia zmlúv

- ✓ 3.2: Delegovanie právomoci stavebným dozorom,
- ✓ 3.5: Rozhodnutia; odsúhlasenie alebo rozhodnutie v akejkoľvek záležitosti, ktorá má vplyv na navýšenie alebo zníženie Zmluvnej ceny,
- ✓ 4.3: Predstaviteľ Zhotoviteľa,
- ✓ 4.4: Podzhotovitelia,
- ✓ 6.9: Personál Zhotoviteľa,
- ✓ 7.6: Opravné práce,
- ✓ 8.4: Predĺženie Lehoty výstavby,
- ✓ 8.8: Prerušenie prác,
- ✓ 8.11: Predĺžené prerušenie,
- ✓ 10: Preberanie Diela Objednávateľom,
- ✓ 11.9: Protokol o vyhotovení Diela,
- ✓ 12.3: Oceňovanie,
- ✓ 12.4: Vynechanie časti Diela,
- ✓ 13.1: Právo na zmenu,
- ✓ 13.3: Postup pri Zmenách,
- ✓ 13.5: Predbežné sumy,
- ✓ 20.1: Nároky Zhotoviteľa.

Stavebný dozor v podmienkach NDS - pôvodné znenia zmlúv

Nevýhody zmluvných podmienok:

- nezabezpečená nestrannosť a nezávislosť SD (vplyv na KRS, príp. aj na čerpanie),
- nejednoznačná zodpovednosť za rozhodnutia,
- nárast agendy HIS,
- minimalizácia rozhodnutí v čase (náklady, lehota výstavby).

Stavebný dozor v podmienkach NDS - pôvodné znenia zmlúv

PROJEKT 1:

1. Oznámenie ZH o ukončení prác a žiadosť o zvolanie PK.
2. Žiadosť SD o odsúhlasenie DSRS.
3. Odpoveď NDS.
4. Žiadosť SD o súhlas na zvolanie PK.
5. Odpoveď NDS.
6. Zvolanie PK.

PROJEKT 2:

1. Oznámenie ZH o ukončení prác a žiadosť o zvolanie PK.
2. Preverenie podkladov SD.
3. Vrátenie žiadosti. / Zvolanie PK.

Stavebný dozor v podmienkach NDS - aktuálne znenia zmlúv

- ✓ 3.2: Delegovanie právomoci stavebným dozorom,
- ✓ **3.5: Rozhodnutia; odsúhlasenie alebo rozhodnutie v akejkoľvek záležitosti, ktorá má vplyv na navýšenie alebo zníženie Zmluvnej ceny,**
- ✓ 4.3: Predstaviteľ Zhotoviteľa,
- ✓ 4.4: Podzhotovitelia,
- ✓ 6.9: Personál Zhotoviteľa,
- ✓ 7.6: Opravné práce,
- ✓ **8.4: Predĺženie Lehoty výstavby,**
- ✓ 8.8: Prerušenie prác,
- ✓ 8.11: Predĺžené prerušenie,
- ✓ 10: Preberanie Diela Objednávateľom,
- ✓ 11.9: Protokol o vyhotovení Diela,
- ✓ 12.3: Oceňovanie,
- ✓ 12.4: Vynechanie časti Diela,
- ✓ 13.1: Právo na zmenu,
- ✓ 13.3: Postup pri Zmenách,
- ✓ 13.5: Predbežné sumy,
- ✓ 20.1: Nároky Zhotoviteľa.

Stavebný dozor v podmienkach NDS - záver

Častá úprava / „vylepšovanie“ zmluvných podmienok spôsobuje nejasnosti v pochopení týchto úprav oboma zmluvnými stranami, narúša rovnováhu zmluvných vzťahov a komplikuje komunikáciu zmluvných strán.

Úprava všeobecných zmluvných podmienok osobitnými zmluvnými podmienkami by mala znamenať doplnenie VZP, prípadne spresnenie, zosúladenie s platnou legislatívou, nie ich zmenu, pretože vznikne nesúlad.

Nesúlad povinností SD podľa červenej / žltej knihy s povinnosťami uvedenými v zmluve o poskytnutí služieb, čím vzniká právne nejasná a riziková situácia.

Nerovnováhou zmluvných vzťahov nie je zabezpečená neustrannosť a nezávislosť SD (vplyv na KRS, príp. aj na čerpanie), vnáša do rozhodnutí nejednoznačnú zodpovednosť za rozhodnutia, vedie k nárastu agendy, čím minimalizuje možnosť správnych rozhodnutí v čase (náklady, lehota výstavby).

WORKSHOP

17.09.2018 - Workshop o súťažiach na stavebný dozor

Vyššia hodnotu za peniaze

NDS pripravila zmenu v hodnotení ponúk pri súťažiach na zabezpečenie stavebného dozoru pri výstavbe diaľnic a rýchlostných ciest.

Cieľom je dosiahnuť vyššiu hodnotu za peniaze a to zvýšením kvality poskytovaných služieb.

Návrh pripravila NDS na základe skúsenosti z iných európskych krajín, predovšetkým z Dánska, Rakúska, Fínska a Českej republiky.

Multikriteriálne hodnotenia ponúk patria k bežnej praxi v krajinách Európskej únie, uprednostňuje ich Európska komisia a agentúra Jaspers ako i Úrad pre verejné obstarávanie.

WORKSHOP

Kritériom nielen cena

Rozhodujúcim kritériom v súťažiach doteraz bola najnižšia cena. Po novom by sa pri súťažiach na zabezpečenie SD posudzovali 4 kritériá a to celková cena, cena na dodatočné práce pre kľúčových a neklúčových odborníkov a kvalita tímu odborníkov. Tieto 4 kritériá by mali rôznu váhu.

NDS otvára odbornú diskusiu a 17. septembra bude o nastavení nových kritérií pre hodnotenie súťaží diskutovať so spoločnosťami, ktoré zabezpečujú stavebný dozor formou workshopu.

Prvýkrát nové pravidlá plánuje NDS využiť pri súťaži na zabezpečenie stavebného dozoru na projekty rýchlostných ciest R2 Kriváň - Mýtna, R2 Mýtna - Lovinobaňa, Tomášovce a R4 Prešov, severný obchvat.

Riešenie zmien počas výstavby

SMERNICA číslo SMER/ 2014/ 0003/ 30300

- a) stanovuje metódy a záväzné postupy OZ NDS pri navrhovaní, posudzovaní, rozhodovaní a schvaľovaní návrhov riešenia zmien v procese výstavby stavieb D a RC ...,
- b) určuje pôsobnosť, práva, povinnosti a zodpovednosť OZ NDS pri navrhovaní, posudzovaní, rozhodovaní a schvaľovaní zmien v procese výstavby a činností s ňou spojených a postupy OZ NDS pri schvaľovaní a uzatváraní dodatkov k zmluvám,
- c) vytvára administratívne a ostatné podmienky pre uplatňovanie platných právnych predpisov v podmienkach NDS.

SMERNICA/ 2014/ 0003/ 30300

Otvorená diskusia k jednotlivým bodom smernice za účelom zefektívnenia postupov a procesov prebiehajúcich vo vnútri spoločnosti ale aj smerujúcich na stavbu (cestou SD k ZH).

Návrh úpravy smernice v týchto základných bodoch:

- 1. Základné princípy smernice,**
- 2. Postupy v rámci OZ NDS,**
- 3. Zodpovednosti jednotlivých účastníkov výstavby,**
- 4. Iné.**

PLÁN VO

I. Q 2019

R4 Prešov, severný obchvat, km 0 - 4,3, 1 900 dní, 5 980 000,-

R2 Mýtňa - Lovinobaňa, 1 290 dní, 3 380 000,-

R2 Kriváň - Mýtňa, 1 840 dní, 7 000 000,-

II. Q 2019

R2 Šaca - Košické Olšany, II. úsek, 4 200 000,-

R2 Rožňava - Jablonov nad Turňou, 11 400 000,-

D1 Bratislava - Senec, 4 000 000,-

III. Q 2019

D3 Kysucké Nové Mesto - Brodno, privádzač, 400 000,-

IV. Q 2019

R2 Šaca - Košické Olšany, I. úsek, 4 000 000,-

R4 Prešov, severný obchvat, II. etapa, 9 500 000,-

SPOLU: 49 860 000,-

Ďakujem za pozornosť!

Ing. Aleš Zvara | vedúci odboru správy stavebného dozoru
Národná diaľničná spoločnosť, a.s.